

til, for med Lethed og Glæde ad anden Veien udenfor Skolen at erhverve sig Kjendskab til Litteraturen, og om den Litteraturkjendskab, man erhverver sig i den Tid, der kan gives i Skolen til at læse, egentlig har nogen synderlig Betydning. Naar man dernæst taler om den nordist-sproglige Skole, da er det naturligt at vende Blikket til, hvad der findes i den af Flerlallet foreslaaede Paragraf under Nr. 9 i Betænkningen med Hensyn til Historie; der forekommer da den Mærkelighed, at der siges, at den almindelige historiske Kundskab, der skal være fælles for alle tre Retninger, skal være en nogenlunde fuldstændig Kundskab til de vigtigste Verdensbegivenheder samt en mere omfattende Viden med Hensyn til Nordens, særligt Danmarks Historie. Dette er ikke noget Særligt for den nordist-sproglige Skole, tværtimod det skal ligesaa vel gjælde for den mathematisk-naturvidenskabelige og for den klassist-sproglige. Hvad er det derimod, der nu føies til som Særfjende for den nordist-sproglige Skole og som det Dyb, hvori den skal dulle sig, hvilket er dette Dyb? Det skal jeg siye de Herrer, det er „en tyldigere Kundskab til den nyere Tids Historie samt Kjendskab til Hovedgrundsaetningerne i Stats-husholdningslaeren og til Hovedgrundtraekkene af Faedrelandets Forfatning, Forvaltning og Ordning af de vigtigste borgerlige Retssforhold.“ Er dette det oldnordist Dyb? Det forekommer mig, at man snarere kunde kalde det en moderne Dverfladisthed, der skulde søges; men dette anser jeg paa ingen Maade for at høre med til Skolens Opgave. Det kan være fortraffeligt for Statsmænd og Rigsdagsmænd at kjende disse borgerlige Indretninger, men for Skoledisciple er det virkelig efter min Mening for tidligt at erhverve sig Kundskab derom. Nu kommer der noget Bysynderligt frem derved, som jeg ikke kan lade være uomtalet. Den ærede Rigsdagsmand fra Bornholm mente, at disse Nutidens klassiste Menneffer, som han kaldte dem — Menneffe er et smukt Navn, men det er et Tillægsord som tyder paa noget ikke rigtig Fuldbaarent ligeoverfor dem, der nu skulde komme frem igjennem denne tredie Ret-

ning — skulde erkjende den Betydning, som denne tredie Retning maatte have; men nu finder jeg det virkelig grusomt ved en Ordning som denne, at man, naar man erkjender, at de, der staa udenfor denne oldnordist Skole, saaledes kunne betragtes som ikke ganske fuldbaarne eller i alt Fald som meget svagt fuldbaarne overfor de Andre, da indskrænker det Hele til to Skoler; i saa Fald skulde man virkelig tage dem alle. Ja, man vil maasse siye, at det var for Meget at forlange paa engang, vi ere foreløbig fornøiede hermed med Udsigt til at skulle opløse alle de andre. Men jeg vil blot bemærke, at De ere ikke alene saa lidet hensynstagende til alle de andre Menneffer, som imidlertid maa gaa hen med denne Naturvidenskab paa dem, men De ville endog berøve disse den Udgang til at nærme sig til menneskelige Formaal, som Lovforslaget vil give dem. Er den Stilling, som derved fremkommer, ikke i allerhøieste Grad besynderlig? Ministeren siger i det Lovforslag, han har forelagt: jeg vil, at Oldnordist optages som Undervisningsfag under Modersmaalet, at Modersmaalet dertigjennem skal faa en meget forffjellig Behandlingsmaade, som jeg indrømmer, at det først kan faa ved Optagelsen af det Oldnordist, og dernæst, at det skal give denne Veiledning til at bevæge sig i den oldnordist Litteratur, forsaavidt Kjendskab dertil er nødvendig, og Lovforslaget siger: dette skal nu indføres og bestemmes som Noget, der skal gjælde i alle Skoler. (Ordføreren: Ja, det ville vi ogsaa.) Det var meget interessant, dersom det var Tilfaeldet, men Ordføreren maa jo vide det og burde dog vide det. Jeg ser imidlertid ikke rettere, end at, naar der staa i Flerlallets Forslag til §. 4: den lærde Skoles Undervisningsfag ere i den klassist-sproglige Skole de og de Gjenstande, saa leder jeg forgjæves efter Noget, som hedder Oldnordist; jeg kan ikke finde det. Naar det hedder, at i den mathematisk-naturvidenskabelige Skole ere Undervisningsfagene de samme som i den klassist-sproglige med Undtagelse af Tydsk og Græsk, men med Tillæg af Engelsk, saa er der heller ikke Tale om Oldnordist. Med Hen-